

whakaroaina te rihi mo tetahi atu wa kia kaua e neke atu i te rua tekau ma tahi nga tau, i raro i nga tikanga o nga huarahi whakahaere. Kei ta te Poari e whakaaaro ana e tika ana te ritenga. Engari, e kore nga tikanga o tenei tekiona e pa atu ki nga whenua kua riihitia i mua atu i te paahitanga o tenei Ture, e takoto ana kei roto i tetahi takiwa kua rohea i raro i nga tikanga o tenei Ture, me era atu whenua e whakapaia ana, kua whakapaia ranei e nga Maori e nohoia ana e ratou, e taka ana he hipi, he kau me era atu taonga a te iwi Maori kei runga, kua taiepatia, e timata ana ranei ki te taiepa, kua whakatipuria ki te karaihe me era atu painga mo te whenua.

13. E kore e taea te hoko he whenua i roto i tetahi takiwa kua whakahaerea nga tikanga o tenei Ture i roto, i muri iho i tenei, haunga te mahi whakaoti i etahi tikanga mo te hoko, i timataria i runga i to te Ture ritenga i mua o te paahitanga o tenei Ture. A ko nga whenua pera, me tino wehe rawa atu nga hea o nga whenua kua hokoa tikatia, i runga i nga mana o nga Ture, i te wa i hokoa ai aua whenua.

14. E whai mana ana te Poari ki te wehe i etahi whenua i runga i te whakaae a nga Maori no ratou te whenua. Me te ata tohutohu i nga rohe me te nui o nga eka me nga rohe e tika ana e pai ana mo ratou, hei rahui, hei wahi mahinga, nohoanga mo nga tangata no ratou te whenua. Me te wehe hoki i etahi whenua hei urupa, hei tuunga kura hei tuunga wharekarakia, me te rahui hoki i era atu whenua ngahere i waho atu i tenei hei puhanga manu, hei patunga tuna ranei.

15. I te tukunga whenua Maori i runga i te rihi. Me matua whakahaere te Poari i te tikanga mo nga tono rihi e whakaaetia ana e nga tangata no ratou te whenua.

16. Ka ahei te Poari ki te whakahaere tikanga mo te tuku whenua Maori ki a te Kuini mo te mahi maina, i runga i nga tikanga o "Te Ture Maina, 1891," ko nga moni e puta mai ana i nga whenua pera katoa, i runga i te mahi maina me utu atu e te kai-whakahaere o te whenua mahi koura ki te Poari, hei painga mo nga tangata no ratou te whenua.

17. Ka ahei te Poari ki te whakahaere moni i runga i te mahi hanga, whakapai hoki i nga rori, tiriti, me te mahi whakatuwhera whenua i runga i te ritenga whakanohonoho tangata, me era atu tikanga ranei e ahei ana kia whakahaerea i runga i nga tikanga o tenei Ture o nga huarahi whakahaere ranei.

18. Ka tau nga mana ki runga ki te Poari, e whakataua ana ki runga ki a ratou e nga huarahi whakahaere, ara, i nga mana anake kei roto i tenei Ture.

19. Ka pena ano te mana whakahaere o te Poari ki runga ki nga whenua kua whakataua ki a ratou me nga mana whakahaere o te Kooti Whenua Maori mo runga i te mahi wehewehe, whakatu kai-riwhi, whakatau i te nui o te paanga o ia tangata o ia tangata i runga i nga whakariterite a nga tangata Maori no ratou aua whenua. Me te whakatu kai-tiaki mo nga tangata no ratou te whenua, i hapa nei ratou i runga i to te ture ritenga.

20. Ko nga moni e puta mai ana ki te Poari i runga i nga whenua Maori, me whakahaere i runga i enei ritenga, ara: (1) Hei utu i te mahi whakahaere; (2) Hei whakaea mokete, me era atu mea e tau ana kia utua; (3) Hei utu i nga moni toenga ki nga tangata no ratou te whenua i runga i te ritenga o to te tangata paanga.

21. E kore e taea e te tangata nona te whenua te tuku i tona paanga ki tetahi whenua Maori i roto i tetahi takiwa i whakaaetia kia whakahaerea te Ture nei i roto. Heoi kau te tuku e taea. Ko te tuku a wira ki tetahi atu Maori.

22. E kore te whenua i roto i te takiwa pera, e taea te muru te hoko ranei mo te nama.

23. Ka ahei te Poari ki te nama i etahi moni i te Kawanatanga kia kaua e iti iho i te mano pauna, kia kaua hoki e nuku atu i te tekau mano pauna, i roto i tetahi tau mo te mahi hanga rori, mahi ruri, me te whakatuwhera whenua i runga i te ritenga whakanohonoho tangata, a, ko aua moni i namaia nei, me tau iho ano ki runga ki te whenua, ki nga whenua ranei i whakapaua nei aua moni ki runga, a, manga moni ano e puta mai ana i aua whenua, i taua whenua ranei e whakaea aua moni i namaia ra.

24. E whakakorea atu ana tenei tekiona e te tekiona rua-tekau-ma-toru e mau i runga ake nei.

25. Ko nga moni he mea pera te namanga i te Kawanatanga me nga tikanga e mau nei i roto i te tekiona rua-tekau-ma-rima, e ahei ana hei whakaea i aua moni nama e mau ra i te tekiona rua-tekau-ma-toru o tenei Ture, me utu atu ki te Kawanatanga me nga moni hua e rima pauna i roto i te rau, i runga i te ritenga utu i etahi moni, he mea ata whakarite te nui i roto i ia tau i ia tau, mo te wa neke ake i te wha tekau ma rua nga tau. A ko aua utu tau ra me tango mai i roto i nga moni e puta mai ana mo nga tangata Maori no ratou te whenua i nama nei aua moni ra mo ratou.

26. Ko nga hoko a te Karauna kaore i whakaotia, me nga whakahaerenga a nga tangata noa iho i timataria i runga i me o te ture ritenga, a i taea hoki kia whakaotia i runga i o te ture ritenga, kaua i paahitia tenei ture, ka ahei kia whakaotia atu ki te Poari i roto i nga takiwa i whakaaetia kia whakahaere te Ture nei i roto.

27. Ka ahei te Kawana i roto i tona Kaunihera ki te hanga i nga huarahi whakahaere e tau ana hei whakatutuki i nga tikanga o tenei Ture, engari kaua e pa nga whakatutukitanga a te Kawana i roto i tona Kaunihera ki te whakarereke i nga tekiona o tenei Ture, ki te whakauru mai ranei i etahi kupu ke atu, a muri atu ranei i te paahitanga o tenei Ture.

APPENDIX L.

PETITION TO HER MAJESTY THE QUEEN.

[TRANSLATION.]

Ki to matou Kuini atawhai ki a Kuini Wikitoria.

HE mihi aroha atu tenei na to Iwi Maori o Niu Tiren ki a koe ki to matou whaea, kai-awhina hoki i raro i nga whakaaetanga o te Tiriti o Waitangi.